התקרבות למציאות שלפני השפה באמצעות השפה - שיחה עם שמולי (תורגם אוטומטית)

Hebrew

תורגם אוטומטית

סיכום השיעור

סיכום מהלך הטיעון: שפה, אוניברסליות, מוסכמה, וגבולות המילים

---

1. מסגרת הפתיחה: מדוגמה לבעיית האוניברסלי מול המוסכם

הדיון ממשיך מנושא השבוע הקודם על **דוגמה**—בעיית השתלת מסקנות פילוסופיות מתרבות אחת לאחרת ללא מסע הטיעון הבסיסי ("לקבל את היעד ללא המסע"). במהלך אותו שיח קודם, עלתה שוב ושוב בעיה רחבה יותר וקשורה: **כיצד להבחין בין מה שהוא אוניברסלי בשפה ובמחשבה לבין מה שהוא רק מוסכם** (ספציפי לתרבות או לשפה). זו הופכת להיות השאלה המרכזית של המפגש הנוכחי.

---

2. השאלה המרכזית: האוניברסלי מול המוסכם בשפה

יסודות מסוימים של השפה—אולי הלוגיקה, או מאפיינים מבניים מסוימים—עשויים להיות **אוניברסליים**: הבדלים בין שפות בביטוין הם רק ייצוגיים. הבדלים אחרים בין שפות עשויים להיות **מוסכמים באמת**, המשקפים מסגרות מושגיות שונות ולא רק הבדלי תרגום שטחיים.

התייחסות לאל-פאראבי (ממפגש קודם): אל-פאראבי הזהיר שאנשים מבלבלים בין **הבדלים דקדוקיים** לבין **הבדלים לוגיים**, טועים בשינוי לשוני שטחי כאילו היה שוני מושגי עמוק.

2א. יישום על שפה דתית/כתובית

מהי ה"מוסכמה" של התורה או של טקסטים קדושים? אם לכל השפות יש מידה מסוימת של מוסכמה, הבנת המוסכמות הספציפיות של שפה קדושה הופכת לנקודת פתיחה מכרעת. שתי שאלות נפרדות התבלבלו בשבוע הקודם:

- (א) מהם **הגבולות והמאפיינים האוניברסליים** של השפה ככזו?

- (ב) מהם **הבדלים בין שפות מסוימות** (למשל, יוונית מול עברית)?

---

3. הטענה הפילוסופית היסודית: המחשבה חייבת לעלות על השפה

3א. התובנה הראשונה של המחשבה

אם כל מה שיש לנו הוא שפה במובן מוחלט, מחשבה אמיתית הופכת לבלתי אפשרית. **הוגה לא בשל או לא מיוזם** הוא מי שאינו יכול להפשיט מעבר לשפתו שלו—מי שחושב שמכיוון שעברית אומרת *טוב* ואנגלית אומרת *good*, אלו דברים שונים ביסודם. היכולת לזהות את **האחדות מאחורי מילים שונות** (ולהיפך, ש**אותה מילה יכולה לומר דברים שונים**—מונחים דו-משמעיים) היא עצם נקודת הפתיחה של החשיבה הפילוסופית. ה"מושכל"—המציאות ש*עליה* המחשבה—חייב להתקיים **מעבר** למילים המסוימות המשמשות לתיאורו.

3ב. דוגמת הירח (להמחשה)

עברית: *ירח/לבנה*; אנגלית: *moon*; ארמית: *סהרא*; לטינית: *luna*—כולן מתייחסות **לאותו ירח יחיד**. נראה אבסורדי לטעון שכאשר יהודים מצביעים על ה*לבנה* ולא-יהודים מצביעים על ה*moon*, הם מצביעים על דברים שונים. ובכל זאת נקודה זו שנראית כה ברורה **אינה נתפסת באופן אוניברסלי**, במיוחד כשמדובר בטרמינולוגיה דתית, שם אנשים נופלים לעתים קרובות בדיוק לבלבול הזה.

---

4. הטעות ההפוכה: אותה מילה ≠ אותה משמעות

טעות סימטרית רצה בכיוון ההפוך: בדיוק כפי שיש אנשים שטועים וטוענים שמילים שונות חייבות לומר דברים שונים, אחרים טועים וחושבים ש**אותה מילה תמיד אומרת את אותו הדבר**—במיוחד כשמיושמת על תחומים שונים באופן קיצוני (למשל, יישום מונח על הקב"ה ועל נבראים כאילו הוא נושא משמעות זהה).

---

5. תורת המונחים הדו-משמעיים של הרמב"ם (מורה נבוכים, חלק א')

5א. תורת הדו-משמעיות החזקה

הרמב"ם מתעקש שמילים רבות, כשמיושמות על הקב"ה מול נבראים, הן **דו-משמעיות**—אותן הברות, אבל **משמעויות שונות לחלוטין** עם **אפס קשר אונטולוגי/מטפיזי** בין שני השימושים. המסגרת שלו היא בינארית בצורה חדה: או שמילה אומרת את אותו הדבר, או שלא. הוא **אינו** משתמש בתורה חזקה של **אנלוגיה** (דרך ביניים שבה מונחים חולקים משמעות חלקית, פרופורציונלית). ייתכן ש"משהו חסר" בתורה זו בגלל היעדר האנלוגיה.

דוגמה: ***יד*** המיוחסת לקב"ה—הרמב"ם אינו אומר שזה "לא דבר אמיתי"; הוא אומר שלמילה *יד* יש שתי משמעויות שונות לחלוטין (אקסוטרית ואזוטרית), ואין קשר אמיתי ביניהן.

5ב. [הערת צד] הלם הקורא והתנגדות המקובלים

קוראים בפעם הראשונה את ה*מורה* מופתעים לעתים קרובות שחלק א' הוא בעיקר **לקסיקון של מילים נרדפות ומונחים דו-משמעיים** ולא פילוסופיה גלויה. **כעסם של המקובלים** על הרמב"ם מקורו בדיוק כאן: הם קוראים אותו כמכחיש מציאות למונחים כמו *יד* המיושמים על הקב"ה, כאשר למעשה הוא מציג טענה לשונית-סמנטית על דו-משמעיות, לא הכחשה אונטולוגית. המושג **משל** מופיע אך אינו מפותח לתורה מלאה של אנלוגיה.

5ג. מילים כמצביעים: המחויבות העמוקה יותר של הרמב"ם

הרמב"ם סבור שלמילים **אין משמעות מעבר להיותן מצביעות על הדברים שאליהם הן מצביעות**. המיקוד שלו הוא תמיד על להגיע "מאחורי המילים" אל המציאות שאליה הן מפנות. אנשים רבים מרגישים שהרמב"ם "מרוקן" את הטקסט הקדוש ממשמעות, אף על פי שהרמב"ם עצמו מתעקש על משמעות כפולה שבה הקריאה השטחית פשוט נקראת בצורה שגויה.

5ד. יישום: לשמות האלוהיים אין כוח מהותי

שמות אלוהיים אינם נושאים כוח בעצמם. לאלוהי ולפעולות האלוהיות יש כוח, אבל ל*מילים* (שמות) אין. ההבנה עושה משהו, אבל ההבנה מתייחסת למציאות, לא למילה. זה מטריד אנשים שסבורים ששם ה' קדוש—ובכל זאת רק מה שהשם *מסמל* יש לו קדושה, לא השם עצמו.

[סטייה צדדית] נקודת התלמיד על המשקל התרבותי של מונחים

תלמיד מעלה את הנקודה שהתקשרות של אנשים לשמות אלוהיים עשויה לנבוע מהמשקל התרבותי והדיאלוגי המצטבר שמונחים אלו נושאים (למשל, "God" נושא תהודה תרבותית מערבית ש"שמעיה" אינו נושא). זה מוכר, אבל עושר תיאורי תרבותי אינו זהה לקדושה—זו פרטיקולריות, לא תכונה מטפיזית.

---

6. הבעיה האפיסטמולוגית המרכזית: גישה לדברים לפני/בלי מילים

6א. מסגור הבעיה

אם דברים אינם זהים למילים, האם יש לנו גישה לדברים לפני או ללא תלות במילים?

- אם אין **דברים** (רק מילים), השאלה לא עולה—אין שום דבר מעבר לשפה לגשת אליו.

- אבל אם **יש** הבדל בין הדבר לבין המילה עליו, עולה בעיה רצינית לגבי **קוגניציה אנושית, הבנה ותובנה**: מכיוון שרוב החשיבה והתקשורת מתרחשות דרך מילים, **איך אנחנו יודעים שהמילים שלנו עוסקות במשהו אמיתי?**

- זה שווה ערך לשאלה: **האם המציאות נגישה לנו דרך מילים? האם העולם מושכל?**

6ב. שתי גרסאות של אותה שאלה

1. **האם אתה יודע דבר לפני שיש לך מילה עבורו?** — במקרה זה המילה רק מכנה ידע קיים מראש, בלתי ניתן לביטוי. אבל אז התקשורת הופכת לבעייתית, כי העברת המילה אומרת אובדן פוטנציאלי של הדבר.

2. **האם המחשבה באמת עובדת דרך מילים?** — במקרה זה מילים הופכות ל"נושאות" של הדברים שלהן, והשפה היא מכוננת של המחשבה ולא רק תיאורית.

[תרומת צד] מודל תלת-שלבי מוצע של התלמיד

תלמיד מציע הבחנה בין:

- **שלב 1: תפיסה / הדבר נעשה ידוע** — אולי טרום-לשוני

- **שלב 2: ידיעתו** — שלב ביניים שבו משהו מובן אך עדיין לא מבוטא

- **שלב 3: ביטוי / תקשורת** — התאמת הידע לשפה משותפת, ניתנת לשיתוף

אנשים רבים טועים ומערבבים את תפקיד השפה ב*מחשבה* עם תפקידה ב*תפיסה*—מניחים שאם שפה נדרשת למחשבה, היא חייבת להיות נדרשת גם לתפיסה. **לוגיקה** עשויה להיות הדוגמה הטובה ביותר למשהו שפועל בשלב הביניים: לפני ביטוי לשוני אך אחרי תפיסה, סוג של ידיעה טרום-מילולית.

6ג. שאלת המחויבות ההכרחית

האם כל מי שמאמין שיש דברים מאחורי מילים בהכרח מחויב להאמין שאפשר לגשת לדברים בלי מילים? אלו בצד **המיסטי** של המסורת בדרך כלל מאשרים את שניהם: שיש דברים מעבר למילים (הדברים עצמם), ושאפשר לגשת לדברים האלה בלי או מעבר לשפה.

---

7. האוניברסליות של "מעבר למילים" — הרחבת הטענה

אם מה שאנחנו יודעים **אינו** זהה למילים שאנחנו משתמשים בהן, אז אותו דבר שנאמר בשפה אחרת יאמר משהו שונה—מה שאנחנו לא מאמינים. לכן:

- **כל מה שידוע חייב להיות מעבר למילים**, לא רק חוויות מיסטיות מיוחדות.

- ההבנה עצמה היא התרגול של הבחנה בדברים שהם מעבר למילים ואז הכנסתם למילים.

- זה מקריס את ההבחנה הנטענת בין פילוסופיה למיסטיקה: אם מיסטיקה פירושה "לעמוד מול המציאות עצמה", אז **כל מחשבה** על כל דבר מושכל חייבת לכלול את אותה עימות עם המציאות לפני השפה.

---

8. הדילמה: אם הדברים טרום-לשוניים, למה צריך מילים?

אם חייב להיות **עימות טרום-לשוני** עם המציאות, אז איזה תפקיד יש למילים בכלל? למה לא פשוט "להסתובב ולבהות בעולם" בלי שפה? יש אנשים שבאמת דוגלים בנטישת השפה על בסיס זה—אבל **זה גם נראה שגוי**, כי מילים בבירור עושות משהו: הן **מגלות** דברים, מקרבות אותם, מבהירות אותם.

[תרומת צד] שפה כהפשטה

השפה מבצעת הפשטה של מה שנחשב. כל הפשטה משאירה משהו לא מופשט. אז שפה יכולה לתאר היבטים ותכונות של דבר (למשל, לקרוא למשהו "בקבוק" לוכד חלק אך לא את כל מה שהוא), גם אם היא לעולם לא יכולה למצות את הדבר לחלוטין.

תגובה — זה אפילו יותר גרוע מזה: הטענה אינה רק שהשפה לא שלמה או משוערת. זה ש**הכל** חייב תמיד להיות מעבר למילים. ובכל זאת אנחנו כמובן משתמשים במילים, ונראה שמילים עושות עבודה קוגניטיבית אמיתית.

---

9. תפקיד השמות: שמות פרטיים כשפה ראשונית

9א. דוגמת הירח שוב

מסתכל על הירח בלי לדעת שהוא נקרא "הירח", אדם טרום-לשוני **לא ראה את הירח**. הירח היה שם (המציאות לא השתנתה), אבל האדם לא תפס אותו *כירח*—כישות נפרדת, ניתנת למעקב, מושכלת.

[סטייה צדדית] התייחסות בסגנון בורחס

רמז קצר לחברה שאסרה שמות פרטיים כי הכל בזרימה וישויות יציבות לא קיימות. במסגרת זו, הירח היה מתואר רק כ"הדבר-המאיר" וה"הגבוה"—ואתה **לא** היית רואה את הירח ככזה.

9ב. מה עושה השם

- השם **מבחין** את הירח מדברים לבנים וגבוהים אחרים בשמיים.

- השם הופך אותו **לניתן למעקב** ו**מושכל**: ברגע שנקרא בשם, אנחנו יכולים לשאול "מה זה הירח? איך הוא עובד? מה גורם לו?"

- **מילים מראות לנו דברים.** דברים הם אונטולוגית קודמים למילים, אבל מילים מגלות לנו את הדברים. מילים לא יוצרות דברים חדשים; הן חושפות את מה שכבר שם.

---

10. סוקרטס והחיפוש אחר מילים נכונות

סוקרטס ניסה למצוא את **המשפט הנכון** שמתאר דברים מטושטשים (הטוב, האתיקה, החיים הטובים)—הוא ניסה **לראות את הדבר**, לא רק לשחק משחקי מילים. ההאשמה הנפוצה נגד סוקרטס—שהוא הרס הכל בכך שגרם לאנשים לפקפק במה שהם "ידעו" קודם—מבינה אותו לא נכון. הוא האמין ש**יש מילים נכונות** לדברים חיוני לראות אותם כראוי.

דוגמה להמחשה — "האם פלוטו הוא כוכב לכת?": "כוכב לכת" מכנה סוג של דבר; האם פלוטו מתאים לשם הזה היא שאלה מהותית עם **תשובה אמיתית**, לא רק מוסכמה לשונית. לתת לדבר שם פרטי כבר עונה חלקית מה הוא.

[חילופי צד] מילים נושאות מטען תרבותי/היסטורי

תלמיד מציין שלקרוא למשהו "ירח" כבר מעורר היסטוריה קודמת של דיון ואסוציאציה תרבותית על "הדבר הלבן הגבוה שהמשיך להופיע כל לילה". זה נכון אבל זו בעיה **יותר מסובכת** ממה שמבודד כאן. השאלה הנוכחית יותר יסודית—**באיזה נקודה מתרחש המעבר** מעימות גולמי עם המציאות להבנה מתווכת לשונית?

---

11. השמות המקראיים כמקרה הפרדיגמטי

בראשית ופירוש רש"י ממחישים את מעשה השם הקדמון:

- הקב"ה קרא לרקיע (*רקיע*, "המתפשט") *שמים* (שמיים).

- הקב"ה קרא למקווה המים "ים".

- *רקיע* אינו שם פרטי אלא תיאור ("המתפשט"); *שמים* הוא השם הפרטי שניתן לו.

- תיאור מקראי זה הוא המקרה הפרדיגמטי של הנקודה הפילוסופית: **השם הופך מפגש תיאורי לידע מושכל.**

---

12. המציאות של שפה מושגית

המהות קיימת לפני המילים, אבל ההבנה מתווכת דרך השם. מילים אינן רק מצביעים—הן עושות עבודה קוגניטיבית אמיתית. עם זאת, ה"שם" שחשוב אינו המילה המסוימת בשפה נתונה אלא **ההגדרה או המושג מאחורי השם.** זה מוביל לטענה שיש **שפה אוניברסלית של תפיסה**, גם אם היא תמיד מתבטאת דרך כלי לשוניים מסוימים.

---

13. האם שפות טבעיות ספציפיות חשובות?

13א. מבחן התרגום

אם ה"מילה" המושגית (הצורה/מושג של הירח) עושה עבודה אמיתית בהבנה, האם אפשר לומר את אותו הדבר על **השפה הטבעית הספציפית** (אנגלית, ספרדית וכו') שבה המושג הזה מבוטא? כשמתרגמים "moon" מאנגלית לספרדית, האם הירח מפסיק להיות הירח? כנראה שלא (בהנחה של תרגום טוב). לכן, **האנגלית עצמה לא עשתה את העבודה המהותית.** השפה המסוימת אינה הדבר האמיתי.

13ב. מסקנה: שפה אוניברסלית אחת מתחת לכל השפות

ברמת ההבחנות בין שפות טבעיות, אנחנו חוזרים לתורת המצביע ה"נאיבית": שפות ספציפיות רק מצביעות על משהו. מה שאמיתי הוא **שפה מושגית אוניברסלית**—המושגים או הצורות—שכל שפה טבעית מקרבת. המילים המסוימות של כל שפה נתונה הן מקריות (שרירותיות), אבל התוכן המושגי שהן מעבירות אינו.

13ג. שיטת המסירה מול הדבר הידוע

שיטת המסירה (תפיסה, הוראה, רגיסטר תרבותי) תמיד כוללת מידה מסוימת של מקריות או ספציפיות, ובכל זאת היא עדיין מאפשרת לדבר להיות **ידוע ישירות.** זה מתחבר לאנלוגיית המיילדת של סוקרטס: אמצעי ההעברה עשוי בסופו של דבר להפוך למיותר ברגע שההבנה מושגת.

13ד. חוסר משמעות חלקי בלי ניהיליזם מוחלט

ההכרה ש**השפה הספציפית** אינה משמעותית אינה מחייבת אותך לומר ש**הכל** אינו משמעותי. הדבר שאליו מתייחסים הוא אמיתי; המילים המסוימות שבהן משתמשים אינן "אמיתיות" במובן העמוק. המילים המושגיות האוניברסליות הן אמיתיות; הביטוי הלשוני המסוים הוא הכרחי מעשית (אי אפשר לדבר בלי לדבר *שפה*) אבל לא חיוני פילוסופית.

13ה. להבין שפה = להיות מסוגל לתרגם אותה

להבין שפה פירושו בעצם להיות מסוגל לתרגם אותה. אם מישהו טוען שהוא מבין משהו אבל לא יכול לתרגם אותו, סביר שהוא לא באמת מבין את זה או לא באמת יודע את אחת השפות. זה מוצע כראיה שהתוכן עולה על כל שפה מסוימת.

[סטייה צדדית] ביקורת על טענות לגבי מושגים בלתי ניתנים לתרגום

אנשים רבים טוענים שמושגים חשובים מסוימים קיימים רק בשפה אחת ולא ניתנים לתרגום—מתחבר לדיון של השבוע הקודם. טענה זו אינה קוהרנטית: או שהאדם לא שולט לחלוטין בשתי השפות, או שהוא לא באמת מבין את המושג. אם מישהו אומר "אני לא מדבר שום שפה לחלוטין", זו הודאה כנה; אבל להעלות את זה לתזה פילוסופית ("מושג זה קיים רק בשפה X") נדחה כחסר היגיון ב

שלב זה של הטיעון.

---

14. יישום: קדושת השפה (לשון הקודש)

14א. השאלה המועלית

אם שפה היא רק מוסכמה להבנת צורות/מושגים, מה שפה מסוימת יכולה להכיל באופן ייחודי? האם המושג של "מילים קדושות" או "שמות קדושים" מתייחס למשהו אמיתי?

14ב. עמדת הרמב"ם: הקדושה היא במסר, לא באמצעי

לשון הקודש קדושה כי אין בה מילים גסות. אבל זו טענה **הגדרתית**, לא אמפירית—שפות הן מערכות פתוחות; מישהו תמיד יכול להוסיף מילים גסות. מה שהרמב"ם מתכוון הוא ש**הקדושה טמונה בתוכן המושגי (הצורה), לא באותיות או בצלילים הספציפיים.** לכן, לשון הקודש יכולה תיאורטית להתקיים ביוונית—אם התוכן מועבר כראוי, זה יהווה שפה קדושה.

14ג. השקפה תנאית מוקדמת: תורה בכל השפות

פרשנות זו מתיישבת עם עמדה תנאית מוקדמת שהתורה ביוונית קדושה בדיוק כמו התורה בעברית. פסיקתו של רבן שמעון גמליאל שרק יוונית מקובלת לתרגום מוצגת כבר כ**הגבלה** של השקפה מוקדמת יותר ורחבה יותר שהתורה ניתנה בכל השפות. ההנחה הבסיסית המכרעת: סמכויות מוקדמות אלו כנראה האמינו ש**שום דבר מהותי לא אובד בתרגום**—שתרגומים יכולים להיות מספקים לחלוטין.

---

15. המחשבה הנגדית: מושגים יכולים להיות טובים או גרועים יותר

הכרה ברמה מושגית (שחיה דרך השפה) לא אומרת שאתה מאבד גישה למציאות. עם זאת, ברגע שאתה מכיר ברמה מושגית זו, אתה חייב גם להכיר שיכולות להיות **גרסאות מרובות** של מושגים—אולי גרסאות *נכונות* מרובות—ושחלקן יכולות להיות **טובות או גרועות יותר** מאחרות.

15א. המחשה מורחבת: שבעת כוכבי הלכת הקלאסיים

הספירה המסורתית של שבעה כוכבי לכת (הגופים הנעים הנראים בשמיים) משמשת כמקרה בוחן:

- טענה נפוצה: "התגלה שאין שבעה כוכבי לכת." אבל זה **לא היה גילוי על המציאות**—זה היה **שינוי בהגדרה/במושגיות.**

- ההגדרה הקלאסית (שבעה דברים הנעים בשמי הלילה באופן נראה לעין) **נשארת נכונה למה שהיא עסקה בו.** שום דבר במציאות הבסיסית לא השתנה; אורנוס מעולם לא נראה בעין בלתי מזוינת במובן הרלוונטי.

- מה שהשתנה היה **המושג** של "כוכב לכת", לא התופעות הבסיסיות.

- אפשר לטעון שהמושג הישן היה *גרוע* (למשל, "השמש לא באמת זז, אנחנו זזים"), אבל זו ביקורת על **המושגיות**, לא על המציאות.

- מושגים יכולים להיות מוערכים כ: נכונים/שגויים, טובים/גרועים יותר, שלמים/פחות שלמים יותר.

[סטייה צדדית] שמות כוכבי הלכת ואסוציאציות אלוהיות

כוכבי לכת עדיין נקראים על שם אלים (נוגה, מאדים וכו'), ובאופן מוזר **אף אחד בתרבויות מונותאיסטיות לא התנגד** לזה. השם העברי "מאדים" הוא בעצם תרגום של אותו מושג. זה עשוי לקודד **הבנה מסוימת של מהו כוכב לכת**—השם אינו רק תווית המצביעה על אור בשמיים; הוא מצביע על **הבנה** של הדבר. באנגלית, האסוציאציות האלוהיות אבדו ברובן ("אף אחד לא באמת יודע ש-Venus היא אלה"), מה שעשוי להסביר מדוע זה לא גורם לאי נוחות. זה מעלה את השאלה: **משהו חשוב עשוי לאבד** כשאנחנו מפסיקים לקרוא לדברים בשמות שמקודדים הבנות עמוקות יותר.

---

16. "זה רק סמנטיקה" בדרך כלל שגוי

כשאנשים דוחים מחלוקת כ"רק סמנטיקה", הם **בדרך כלל טועים**—יש בדרך כלל טיעון אמיתי מתחת, ואנשים לא מצליחים לראות שמילים מדברות על *דברים*.

16א. הבחנה מרכזית

- לשנות את ה*שם* של פלוטו ל"פלאטו" = באמת סמנטי (ורד בכל שם אחר).

- לומר שפלוטו *אינו כוכב לכת* = **לא סמנטי**; זו טענה **מושגית** על מה שהקטגוריה "כוכב לכת" אומרת ומה שייך לה.

זה חריף במיוחד עם **מונחי סיווג** (למשל, "האם בננה היא פרי?"). כל עוד מאמינים שיש **משמעות כלשהי** לקטגוריות—כלומר, כל עוד אינך קונבנציונליסט קיצוני—אז שאלות סיווג הן **שאלות אמיתיות**, לא רק משחקי מילים. הסיווג מקודד הבדלים אמיתיים (איך דברים גדלים, הביולוגיה שלהם, ההיסטוריה האבולוציונית וכו'). תרגום בין שפות לא משנה את המושג, אבל **שינוי איזה מושג מילה מקודדת כן חשוב**.

[חילופי צד] מה מושגים מכילים

תלמיד מציע שמושגים מכילים "טיעונים ומסקנות לטיעונים אלו". היסוס: **טיעונים** קשורים באופן טריוויאלי אפילו יותר למילים מאשר מושגים. מושגים עשויים להכיל את **התוצאות** של טיעונים (מסקנות, דרכים לארגן את המציאות) אבל לא בהכרח את התהליך הדיאלקטי עצמו. מושג מתואר הכי טוב **כדרך לארגן דברים**—מסגרת או סכמת סיווג.

---

17. דוגמה מורחבת: המילה "אלוהים" ודו-משמעיות מושגית

17א. "אלוהים" (אל) כמקודד טיעון מושגי

המילה "אלוהים" (אל) מכילה את הטיעון/המסקנה שיש רק אל אחד. תרגום אלוהויות פגאניות/פוליתאיסטיות במילה "אלוהים" הוא **מבלבל** מאוד כי אלים פוליתאיסטיים אינם אותו *סוג של דבר* כמו האל המונותאיסטי. זה יוצר מצב שבו **הוויכוח בין מונותאיסטים לפגאנים** מוסתר—אנשים בסופו של דבר מדברים זה על פני זה. מונותאיסטים מאוחרים יותר לפעמים פותרים זאת באומרם "מה שאתה קורא אל הוא באמת מלאך"—אבל זה מציג סיבוכים משלו (מלאכים קיימים גם, ישויות מתווכות וכו').

[תת-סטייה] למה חלק מוצאים רעיונות דאיסטיים/אריסטוטליים מושכים

אנשים נמשכים למושגים תיאולוגיים מופשטים בחלקם כי זה **מה שהמילה "אלוהים" כבר אומרת** בשימוש מערבי מודרני—הישות הטרנסצנדנטית המקסימלית, היחידה ללא מתווכים.

17ב. התוכן המושגי של "אלוהים"

המושג המקודד ב"אלוהים" (אל, שימוש מערבי) מארגן את המציאות ל: **דברים נבראים** ו**אלוהים**—שתי קטגוריות תיאולוגיות בסיסיות. אף פוליתאיסט עתיק לא חשב בקטגוריות אלו, ואולי גם מונותאיסטים עתיקים רבים לא.

כשדו-משמעיות זו מצוינת, אנשים שומעים טענה **רלטיביסטית קיצונית** ("מה זה אלוהים בכלל? מה זה כל דבר?"). אבל הנקודה צרה יותר: זה על הכרה ב**דו-משמעיות** אמיתית במילה "אלוהים".

הוכחה: בתנ"ך, מלאכים נקראים *אלוהים*, שיתורגם כ"אלוהים/אלים" באנגלית—אבל זה עכשיו תרגום גרוע כי המילה האנגלית "God" ספגה תוכן מושגי מונותאיסטי שמוציא שימוש כזה.

---

18. חלק מהשפות/מסגרות מושגיות עשויות להיות טובות יותר מאחרות

18א. דוגמת "אלוהים" כמקרה בוחן בשפה מעצבת מחשבה

לכתוב "אלוהים" באות גדולה, ולהשתמש בשפה/מסגרת שבה ל"אלוהים" אין רבים משמעותי, **מלמד את הדרך הנכונה לחשוב**. מושג של "אלוהים" שאפילו *מקבל* רבים הוא כבר המושג השגוי. לכן, לפעול בתוך מסגרת לשונית מונותאיסטית (שבה "אלים" הוא חסר משמעות) היא השפה **הנכונה** לדבר—לא רק מוסכמה, אלא כזו שמסדרת את המחשבה כראוי.

אם זה נכון שאדם *לא צריך* לחשוב על ישויות מתווכות (כפי שגרסאות מסוימות של מונותאיזם סוברות), אז המוסכמה האנגלית לכתוב "God" באות גדולה ולהתייחס למילה כחסרת רבים **מלמדת את הדרך הנכונה לחשוב**. צורה לשונית של "אלוהים" שאפילו *מקבלת* רבים מקודדת את **המושג השגוי** של אלוהים. זה מוביל לטענה הרחבה יותר ש**חלק מהשפות או מסגרות מושגיות-לשוניות יכולות להיות טובות יותר מאחרות** בקידוד האמת.

18ב. הסתייגות מיידית: זה לא על שפה טבעית

"שפה" זו **אינה** שפה במובן של אנגלית מול יידיש מול יוונית. אותו דיון—האם המילה "אלים" הגיונית?—יכול להתקיים ב*כל* שפה טבעית, כולל יוונית (עם "Theos"). אז הטיעון על שפה נכונה הוא **לא טיעון לשפה טבעית מסוימת אחת על פני אחרת**.

יש **ספקנות אמיתית** לגבי האם יש טיעון ש*רמה* מאוד מסוימת של שפה היא נכונה באופן ייחודי. זה נשאר לא פתור: "אני באמת לא יודע."

---

19. חזרה למוסכמה כנקודת התחלה, לא יעד

מה שהוקם בשבוע הקודם היה **חשוב אבל עדיין לגמרי מוסכם**. העיקרון: אתה חייב להתחיל מאיפה שאתה באמת חושב—בשפה שלך, במסגרת המורשת שלך—במקום לקפוץ ישר למסקנות שכבר מניחות את השפה הנכונה. אבל זה אומר שזה **לא משנה** איפה נולדת. מישהו שנולד במקום אחר יצטרך לעשות את אותה עבודה, רק להתחיל מ*המוסכמות שלו*. נקודת ההתחלה היא מקרית; התהליך הוא אוניברסלי.

השלכה מרכזית: המוסכמה היא *נקודת הכניסה*, לא ה*מהות*. העבודה הפילוסופית היא אותה עבודה ללא קשר למקור הלשוני.

[סטייה צדדית] רכישת שפה ומוסכמה

רכישת שפה תמיד הולכת להיות מוסכמת—היא מתחילה במוסכמות גסות, בסיסיות ועובדת לקראת הבנה מושגית מתקדמת יותר. זה משקף את הנקודה על **בגרות פילוסופית**: אתה מטמיע מוסכמות תחילה, ואז עולה.

[תת-סטייה] דקדוק ומציאות

האם קטגוריות דקדוקיות (שמות עצם/פעלים, אובייקטים/פעולות) משקפות מאפיינים **אמיתיים** של העולם: "האם זה דבר אמיתי? אף אחד לא יודע." כמעט כל השפות מלמדות הבחנה זו, מה שמרמז אבל לא מכריע. זה מוכר כ**מחוץ לתחום** הדיון הנוכחי.

---

20. ההשלכה האוניברסליסטית

כל הדברים הטובים (אמיתות) הם אמיתיים לכולם, אבל לא כולם *יודעים* אותם. העובדה שהאמת היא אוניברסלית אינה מחייבת מודעות אוניברסלית לאמת.

---

21. הבעיה הלא פתורה: טבע הטעות

אם האמת היא אוניברסלית והשפה היא (ברמה מסוימת) מוסכמת, **איפה מתרחשת טעות?**

- האם הטעות נעשית ברמת **השפה המוסכמת** (שימוש לא נכון במונחים)?

- או שזו **תפיסה שגויה של המציאות עצמה**?

- ואם האחרון: **מה מאפשר** את התפיסה השגויה הזו?

שאלה זו נדחית במפורש: "אני מניח שנגלה פעם אחרת." הנושא מסומן כמחובר ל**סמיולוגיה ושפה** לדיון עתידי.

---

22. סיום

המפגש מסתיים עם רפלקציה מטא קצרה—האם הדיון של היום הבהיר מה נעשה בשבוע הקודם. משתתף מציין שהאזנה חוזרת חשפה נקודות לא פתורות. השיחה מסתיימת בלי פתרון מלא, אבל הקשת הכוללת ברורה:

מוסכמה → אוניברסליות → בעיית הטעות. הדיון עובר מהטענה שהמחשבה חייבת לעלות על שפה מסוימת, דרך התזה שמילים מגלות ולא

יוצרות מציאות, להכרה שמסגרות מושגיות יכולות להיות מוערכות כטובות או גרועות יותר, ולבסוף לשאלה הפתוחה: אם האמת היא אוניברסלית אבל טעויות קורות, *באיזו רמה* הן מתרחשות—לשונית או אונטולוגית?

תמלול מלא

שפה, מחשבה ובעיית המונחים המשותפים: דיון על משמעות אוניברסלית מול קונבנציונלית בשפה דתית

פרק א': מבוא – גישור בין הדיון בשבוע שעבר על דוגמה לשאלות של שפה

תלמיד: היי, שלום, שבת שלום. אז מה הדיון בשיעור של היום?

מרצה: אז אני מניח שהיו לי כמה מחשבות מאז שבוע שעבר וגם שיחות עם כמה אנשים על השיחה שלנו. אז אני זוכר גם לדבר על ראש השנה כי זה ערב ראש השנה.

תלמיד: כן, כן.

מרצה: לא חשבתי על ה—אין לי את הגשר בצורה מושלמת, אבל יש לי חצי גשר.

תלמיד: בסדר.

פרק ב': בעיית הדוגמה ללא מסע – סיכום והרחבה

מרצה: אז אני חושב ששבוע שעבר דיברנו על סוגיית הדוגמה. אם אתה לא בוחר את—אם אתה פשוט לוקח את התוצאות של דיון פילוסופי בתרבות אחת ומיישם אותו על אחרת, אין לך את השיחה הזאת כדי להראות את העבודה שלך. יש לך את המסע—את היעד בלי המסע.

אבל אני חושב שמשהו שהבנתי שהמשכתי לעשות באמצע השיחה שלנו היה משהו קצת יותר רחב, שזה לנסות להבין בדרך אילו חלקים של השפה—השפה שאנחנו משתמשים בה—הם אוניברסליים, כלומר—ואולי זה נכנס למה בדיוק הקשר בין שפה למחשבה—ואז להבין, אוקיי, ומה ההבדלים הקונבנציונליים בין תרבויות שונות והשפות שלהן.

השאלה המרכזית: אלמנטים אוניברסליים מול קונבנציונליים בשפה

מרצה: אז אני חושב שזה בסופו של דבר חלק מהשאלה. אז יש כמה דברים שאולי נוכל אפילו לומר היגיון או כמה שפות אחרות שהן יותר אוניברסליות. ואנחנו יכולים להבין בבירור שההבדלים הם רק הבדלים באיך שהם מיוצגים בשפה. ואז יש כמה דברים שנראים יותר פשוט הבדלים קונבנציונליים בשפה.

אני חושב שהזכרת משהו שאל-פאראבי הזכיר על זה שבוע שעבר, או אחר—אולי זה היה לפני כמה שבועות, כשהיינו—אני חושב הרבה זמן אחורה כשדיברנו על אל-פאראבי שאמר שכמה אנשים מבלבלים את ההבדלים הקונבנציונליים עם ה—הם מבלבלים, אולי זה היה הבדלים דקדוקיים עם הבדלים לוגיים או משהו כזה.

תלמיד: אוקיי, אפשרי.

מרצה: כן, ואז אולי איך—אני מניח שהגשר שלי לזה הוא שכל השפות אולי יש להן מידה מסוימת של קונבנציה. מה הקונבנציה של התורה, או מה שאני אומר, ספרי דת בכלל? וזו, אני מניח, אולי נקודת התחלה מעניינת עבורי, כי אני מרגיש שהמשכתי לעשות את הבלבול הזה שבוע שעבר.

תלמיד: איזה בלבול?

מרצה: בין כשאנחנו מדברים על שפה באופן רחב, כמו מה הגבולות של השפה, או מה ההיבטים האוניברסליים של השפה מול ההיבטים הפרטיקולריים של השפה, ולבלבל את זה עם ההבדלים בין השפות עצמן.

פרק ג': היסוד המשותף מתחת לשפות שונות

מרצה: אז אני חושב, כן, כשאנחנו מדברים על, נגיד, יוונית ועברית, נכון? יוונית ועברית, יש להן את כל ההבדלים, ואנחנו מנסים להתגבר על ההבדלים האלה. אבל מה שמתחתיהן משותף, אני חושב, זו גם שאלה שאולי צריכה לקבל תשובה קודם.

תלמיד: נכון, אז כלומר, הממ. אז במילים אחרות, בוא נגיד, בוא נתחיל ככה. תן לי לחשוב.

התובנה הראשונה של המחשבה: התעלות מעל השפה של האדם עצמו

תלמיד: אם כל מה שיש לנו זה שפה, בצורה קיצונית, בצורה מוחלטת, שנראה שזה מה ש—כן, אני חושב מה שהזכרת, אני לא זוכר מה הציטוט היה, אבל זה משהו שפילוסופים רבים, סוג עתיק—כן, לא, אין פילוסופים שאומרים את זה במפורש. אבל הפילוסופיה העתיקה רואה את התובנה הזאת כתובנה הראשונה של המחשבה, נכון?

האם אני יכול לומר שאדם לא מיוזם, אדם לא בוגר, איך שקראנו לזה שבוע שעבר, הוא מישהו שחושב שהשפה שלו היא כל מה שיש, ולכן חושב שאם בעברית אומרים טוב, ובאנגלית אומרים "good", וביוונית אומרים קאלוס או משהו כזה—אלה דברים שונים, הם מילים שונות.

כמו להבין את האחדות מאחורי מילים שונות היא—ולהיפך, נכון? ולפעמים אותה מילה שמשמעותה דברים שונים, כמו מילים משותפות, נכון? הרעיון הזה נראה מקובל מאוד באופן מסורתי כ, נאמר באופן מסורתי, נקודת ההתחלה של המחשבה. אם אין לך מחשבה שהיא חופשית או מעבר או מעל השפה שלך, אז לא יכולה להיות שום מחשבה בכלל, נכון?

זה הגיוני, נכון?

מרצה: יש תיאוריות, כן.

תלמיד: יש, שוב, אני חושב שזה מוטל בספק מה בדיוק, אתה יודע, מה שנקרא תיאוריות השפה של המאה ה-20 בדיוק מתכוונות, אבל יש תיאוריות שמתמקדות מאוד בכך שאין דרך לפרוץ מהשפה בדרכים שונות ומגוונות.

מרצה: נכון.

העמדה המסורתית: מציאות מעבר למילים

תלמיד: ואני חושב שעבור המסורת, עבור האמת או משהו כזה, זה לא יכול להיות הסיפור. זה חייב להיות אמת. במילים אחרות, זה נכון שככה אנשים מתחילים לחשוב. כמו אם אתה פוגש מישהו שאומר את אותם הדברים שאתה אומר, אבל בשפה אחרת. עכשיו אנחנו מדברים במובן מאוד פשוט, נכון? הוא אומר ממש "good" במקום טוב, או משהו כזה, או זה אומר, אתה יודע, "God" במקום השם, או מה שזה לא יהיה, בהנחה שאלה, אתה יודע, תרגומים אחד לאחד. כמו, יש שאלה, אם יש דבר כזה תרגום אחד לאחד, זה חלק מהשאלה. אבל בהנחה שזה, אפילו בהנחה שזה היה, אנשים רבים לא באמת יזהו את זה. אז פחות אנשים שלא יכולים להפשיט מהשפה, שלא יכולים ללכת עמוק יותר או גבוה יותר או מעבר—שלוש מטפורות שונות.

מרצה: זה חוזר למחשבה עצמה? כלומר, האם זו גם ההנחה שהמחשבה מורכבת משפה ולא שהשפה היא דרך לבטא מחשבה או דרך לנסח מחשבה?

תלמיד: זה מה שהתיאוריה האחרת הייתה אומרת.

מרצה: אוקיי.

תלמיד: כן, זה מה שאתה מתכוון?

מרצה: לא, כלומר אם שפה—אם אלה מילים שונות בין שפות שונות, זה אומר שהן לא מייצגות משהו משותף, נכון? המילים לא משותפות, אבל ה...

תלמיד: אה, הבסיס...

מרצה: אה, אנחנו אומרים שהעמדה הראשונה מניחה שהן משותפות.

תלמיד: כן, כן.

מרצה: יש לנו...

פרק ד': המציאות המושכלת מעבר להבדלים לשוניים

תלמיד: אני חושב שאנחנו מתחילים משם. כמו, הדיון שלי על דבר כזה היה מתחיל מהנחה ש, אני לא יודע אם המחשבה היא המונח הנכון כאן, המציאות, הדבר שהמחשבה עוסקת בו, נכון? המחשבה המחושבת, לא המחשבה שלי, אלא המחשבה המחושבת, נכון? המחשבה—מה שאנחנו במילים מפוארות קוראים המושכל—חייבת להיות משהו מעבר למילים המשמשות לתאר אותה.

מעבר, במילים אחרות, מעבר להבדלים בין מילים שונות שיכולות לשמש לתאר את אותו הדבר.

דוגמת הירח: מציאות אחת, שמות רבים

תלמיד: אז, בעברית אנחנו אומרים ירח או לבנה, באנגלית אנחנו אומרים "moon", ובארמית אנחנו אומרים סהרא, ובלטינית אנחנו אומרים "luna", וכן הלאה, וכל אלה הם אותו הדבר. יש רק ירח אחד שנקרא בשמות שונים.

זו תובנה מאוד חשובה להבין. אני מניח שרוב האנשים עדיין לא הבינו את זה. אתה צריך להבין את זה. אני חושב שזה משהו שאנחנו צריכים—אני שם את זה כאן כי נראה שזה משהו—אני אראה לך איפה אנשים רבים לא הבינו שיש משהו מאוד מעצבן. ושוב, אם נגיע להפוך את זה למסובך, נראה שאולי יש משהו מאחורי מה שסוג האנשים האלה אומרים. אבל אלוהים, זה נראה טיפשי, אבל מישהו יגיד לך, ובכן, כשהיהודים מצביעים על הירח—סליחה, על הלבנה—והגויים מצביעים על הירח, הם לא מצביעים על אותו הדבר.

במילים אחרות, המילה מדברת על משהו אחר. זה היה נראה טיפשי. אני חושב שרובנו חושבים שזה טיפשי. בעוד שכשמדובר בדברים מסוימים אחרים, במיוחד מונחים דתיים, אנשים נראים מאוד מבולבלים.

פרק ה': הטעות ההפוכה — הנחת משמעות חד-משמעית על פני תחומים

מרצה: הצד השני של זה—הבלבול שכשאנחנו אומרים שהמילים אומרות את אותו הדבר כשמיושמות על אלוהים כמו כשמיושמות על דברים נבראים —אבל זה עושה את אותה הטעות בכיוון ההפוך. זה מייחס יותר מדי לניסוח שהמילה היא הנכונה—

תלמיד: בדיוק.

מרצה: אני תוהה אם זה יהיה נכון, אבל אם אתה מסתכל על זה מהצד השני —

תורת הרמב"ם על מונחים משותפים

תלמיד: אני כן רואה את זה, כמו, יש—יש זרם נגדי חזק לזה, כל החלק הראשון של המורה, בגלל התיאוריה המאוד חזקה של הרמב"ם על מונחים משותפים, נכון? שהמילים לא אומרות את אותו הדבר, הן נראות כמו אותן מילים, אותן הברות. הן אפילו עשויות, כמו, להיות בעלות דמיון משפחתי, עשויות אפילו להיות אותו מושג, עשויות להיות אנלוגיה.

הרמב"ם לא באמת משתמש בתיאוריה של אנלוגיה. יש לו תיאוריית הבדל מאוד, כמו, קפדנית, נכון? איפה זה אומר את אותו הדבר ואיפה זה לא אומר את אותו הדבר? אין לו באמת את סוגי האנלוגיה. במילים אחרות, זה לא הסבר. אולי יש משהו חסר בתיאוריה שלו.

ההלם של קוראים בפעם הראשונה: לקסיקון של מילים נרדפות

תלמיד: אני מרגיש שזה תמיד הלם לכל קורא בפעם הראשונה של המורה, כשהם פותחים את הדבר הראשון וכל מה שהם רואים זה מילים נרדפות. כמה זה משל? יש דבר. יש משהו שנקרא המשל, שאנחנו לא יודעים בדיוק. אולי זה משהו כמו אנלוגיה. הוא באמת לא חושב על זה כתיאור האמיתי של המציאות, של המבנה של מה שקורה.

התנגדות המקובלים: המקרה של יד

תלמיד: ומה שאני אומר הוא, ואתה יכול לראות שאנשים רבים מאוד לא נוח להם עם זה. ובמובן מסוים, כל המקובלים שכועסים על הרמב"ם מתחילים מ—הרמב"ם אמר שהיד המיוחסת לאלוהים היא—הרמב"ם לא אומר שזה לא דבר אמיתי. אנשים חושבים שהרמב"ם אמר שזה לא דבר אמיתי. הרמב"ם רק אומר שלמילה יד יש שתי משמעויות.

אחת היא המשמעות האקסוטרית, אחת היא המשמעות האזוטרית, ואלה מונחים משותפים, נכון? זו אותה מילה עם משמעויות שונות לחלוטין, ויש אפס קשר, אפס קשר אמיתי—כמו אפס קשר אונטולוגי מטפיזי אמיתי—בין משמעות יד לבין הדרך שבה אנחנו משתמשים בה.

שפה, מציאות וידע: השקפת הרמב"ם על מילים כמצביעות לדברים

פרק א': עמדת הרמב"ם על שמות אלוהיים ובעיית ההתייחסות הלשונית

השקפת הרמב"ם: למילים אין כוח, רק למה שהן מסמנות

מרצה: הוא לא מאמין שלמילים יש משמעות כלשהי מלבד להיות מצביע לדברים שהן מצביעות עליהם. לא למושגים, כי מושגים הם משהו בין מילים לדברים, ואנחנו צריכים לדבר על זה. אבל הנקודה היחידה היא הדבר. זו הסיבה שהרמב"ם אומר, למשל, זה לא, אולי שוב, מדויק, אולי יש הבדלים, אבל זו הסיבה שהרמב"ם אומר ששמות של, שמות אלוהיים אין להם כוח. לאלוהי יש כוח, והפעילויות האלוהיות הן, אתה יודע, הכוח שלו. אבל לשמות אלוהיים לא יכול להיות כוח כי מילים לא עושות כלום. הבנה עושה משהו, אבל הבנה היא משהו שמתייחס למציאות, לא למילה.

ושוב זה משהו שכולם כאילו, ובכן, שם אלוהים לא קדוש, הדבר שאנחנו עושים שאתה מסכים שאסור לנו להשמיד ולמחוק וכל זה, אבל אין לו שום קדושה. זה רק על מה שהוא מסמן. רק הדבר שמסמן יש לו קדושה. זה מפריע לאנשים רבים, ואני חושב שמישהו היה אומר, כן, זה בגלל שאתה ילדותי ועדיין לא הבנת את ההבדל בין האצבע לירח, נכון?

תלמיד: הנקודה סביב הנקודה ד'. כן. אז, כן.

משקל תרבותי מול קדושה: הערת תלמיד

מרצה: ובכן, הרבה, אני חושב שחלק מהסיבה שאנשים מוטרדים מזה היא כי יש, יש הרבה הנחות במונחים שאנחנו משתמשים בהם. כלומר, זה קצת חוזר לדיון הדוגמטי ההוא משבוע שעבר, שהוא, ובכן, כשאנחנו מדברים על שם אלוהי של אלוהים, אנחנו מניחים שזה מכיל בתוכו, כלומר, מכיל בתוכו תהיה דרך גרועה לומר את זה, אבל זה מייצג את השיא של רעיון מסוים, או המונח הזה כבר מגובה בדיאלוג מסוים. אני לא אומר שאנשים בהכרח מתכוונים לזה, אבל אני חושב שזה מה שאנשים מרמזים. זו הסיבה שאנשים מרגישים מחוברים למונחים האלה, כי אלוהים נראה נושא הרבה מה, נקרא לזה, התרבות המערבית הרחבה יותר איתו בצורה ששמיא לא.

תלמיד: אוקיי, טוב מאוד. נכון.

מרצה: אז אנחנו...

תלמיד: אבל זה, שוב, פרטיקולריות, וזה לא היה נותן לזה קדושה, זה רק היה נותן לזה נקודת התייחסות תרבותית טובה יותר או יותר תיאורית. אבל כן, אני מסכים שזו טעות. אני רק חושב שאנחנו...

מרצה: כן, כן. לא, אנחנו מנסים לחשוב על הכת הזאת, הצד השני. זה מה ששאלת, נכון? אנחנו קודם אומרים שזה לא יכול להיות שדברים זהים למילים. ככל שהמילים נהדרות, הן לא זהות לדברים. ובהחלט לא שיש שני שמות לאותו הדבר לא הופך אותו לשני דברים, ולהיפך. שני דברים שונים שיש להם אותו שם לא הופך אותם לאותו הדבר.

פרק ב': הבעיה האפיסטמולוגית היסודית—האם יש לנו גישה לדברים לפני המילים?

ניסוח השאלה המרכזית

מרצה: אבל השאלה היא, רגע, אז עכשיו עדיין יש שאלה קודמת, נכון? אבל עכשיו, יש שאלה כאן. לפני שנגיע לשאלה הזאת, השאלה ששאלת קודם היא, אבל האם זה אומר שיש לנו גישה לדברים לפני המילים? נכון?

זו השאלה הראשונה. נכון? בהנחה שיש דברים. אם אין דברים, אז השאלה הזאת לא עולה כי פשוט אין דברים, יש רק מילים. אם אין הבדל בין, אם המשמעות המלאה של המילה השם או מה שזה לא יהיה היא המילה, אז אתה לא יכול לקבל את השאלה, האם זה נותן לי גישה למציאות? כי זה כל מה שיש. כן, אתה לא חייב להאמין בזה ככה, אבל זה דבר.

אבל אם יש הבדל בין הדבר למילה שמדברת עליו, עכשיו יש לנו שאלה מאוד רצינית, גם על הכרה אנושית, הבנה אנושית, תובנה אנושית. מכיוון שרובנו בדרך כלל חושבים עם מילים, מבינים דברים דרך מילים, לפחות מתקשרים מה שאנחנו יודעים על דברים דרך מילים, יש שאלה גדולה. איך אנחנו יודעים שהמילים שלנו עוסקות במשהו? שזו גרסה אחרת של השאלה, האם המציאות באמת נגישה לנו דרך מילים? במילים אחרות, האם העולם באמת מושכל?

תלמיד: נכון. יש שאלת אפיסטמולוגיה מתחת לכל זה, שהיא, כן, כן.

שתי גרסאות של אותה שאלה

מרצה: זו השאלה האמיתית. והשאלה סוג של יכולה להיאמר בשתי הדרכים, ואני חושב שהן שאלות מאוד דומות. אחת היא משהו כמו, אז לפני שיש לך מילה למשהו, האם אתה יודע אותו לפני המילה? והמילה רק מכנה את הידע שיש לך עליו, אבל הידע הוא משהו בלתי ניתן לביטוי, עכשיו בלתי ניתן לביטוי לא בצורה מוזרה, פשוט במובן מילולי, כמו שהוא שם והמילים מכנות אותו, או במקרה כזה אפילו קשה לראות איך תקשורת יכולה לעבוד, כי אני לא יכול לתקשר לך את הדבר, אני לא יכול לתקשר לך את המילה, מה שאומר שברגע שאני עושה את זה, איבדתי את הדבר במובן מסוים.

אז אז הצד השני של אותה שאלה יהיה, או האם המחשבה שלנו באמת עובדת דרך מילים, ולכן האם מילים באמת תופסות, כביכול? האם הן הופכות לנושאות של הדברים שלהן?

מודל תלת-שלבי: תפיסה, ידע וביטוי

תלמיד: בסדר, מה שנראה להיות, אני חושב שיש כמו, אני תמיד חשבתי שיש איזה פיצול נוסף שיכול להיעשות בין איך דבר נודע ואז ברגע שהוא ידוע איך הוא בא להיות, אממ, אני מניח שהתהליך של הידע שנודע ואז אחרי זה להגיע לנקודה של ביטוי. כמו שאני חושב תפיסה, אני חושב שהרבה אנשים נראה שחושבים, מה שאני תמיד מרגיש, לפחות אישית, שזו טעות, היא שאם שפה נדרשת למחשבה, אז שפה גם נדרשת לתפיסה, שדברים נתפסים במיכלים הלשוניים שלהם, או איך שאתה עשוי לקרוא לזה, במקום שהשפה תבוא אחר כך כדרך לתת ביטוי לרעיון כלשהו שמובן.

ואני חושב שאפילו את זה אפשר להטיל בספק. אולי השפה, אולי הדבר יכול להיות מובן ואז השפה היא רק אמצעי העברה או רק בניה על הרעיון הזה הלאה. אבל אני חושב שכן, אני חושב שיש כאן אולי שלושה שלבים. יש את השלב שבו הדבר נודע. אחר כך יש את השלב של ידיעתו. ואז יש שלב של, אני מניח, בנייה עליו או ביטויו או ניסיון להתאים אותו למונחים שניתן לשתף בהם ובשפה קהילתית, נקרא לזה כך, שפה מסוימת.

ההיגיון כידע טרום-לשוני

תלמיד: אני חושב שההיגיון הוא הדבר הקל ביותר להצביע עליו שיכול להיות טרום-מחשבה. לפעמים אנחנו חושבים בהיגיון... אנחנו עשויים להשתמש בשפה מסוימת רק כדי לשחק את התרחיש ההיגיוני בראש שלנו, אבל ההיגיון נראה כטרום, כמו לפני אפילו המחשבה, ואחרי התפיסה. ההיגיון הוא אולי המילה הטובה ביותר. אני בטוח שיש משהו שיכול לתאר את השלב הביניים הזה שבו משהו נודע לפני שהוא הופך להיות ניתן לביטוי או ניתן לדיבור או משהו כזה.

שאלת המחויבות: דברים מעבר למילים וגישה ללא מילים

מרצה: נכון, אז משהו כזה, אולי. זה לא יכול להיות המצב, או לפחות אנחנו לא עובדים עם ההנחה שזה המצב שהכל הוא רק מילים. זה פותח אותנו לבעיה שהיא, אז, האם אתה רואה, בואו נשתמש במילה רואה, האם אתה רואה את הדבר לפני שאתה נותן לו שם, לפני שאתה מדבר עליו, לפני שאתה אפילו מבין אותו באופן מושגי, מה שנראה, האם זה הכרחי? בואו ננסה לשאול את השאלה הזאת. האם זה הכרחי?

אז האם כל מי שמאמין שיש דברים מאחורי המילים מחייב את עצמו גם להאמין שיש לאדם גישה לדברים ללא מילים, נכון? עכשיו, אתם יודעים, באופן מפורסם, כל מי שנמצא בצד המיסטי יותר של הדברים חושב כך, אני חושב. חושב גם שמילים, שיש דברים מעבר למילים, יש את הדברים. וזה, אגב, רק כדי להיות ברור, זה אומר כל הדברים, נכון? אתם יודעים, אנשים אוהבים להעמיד פנים שחלק מהדברים הם במילים. לא, כלומר, אני מניח שאפשר לומר את זה. אבל אם באמת חושבים על זה, זה אומר...

האוניברסליות של "מעבר למילים" והתפקיד הגילויי של השפה

כל מה שידוע חייב להיות מעבר למילים

מרצה: האם זה נכון לגבי תפיסה זו שאלה אחרת. זה עשוי להיות נכון גם לגבי זה, אבל אנחנו בדרך כלל לא חושבים על תפיסה כמתרחשת בתוך השפה, בתוך מילים. אנחנו בדרך כלל חושבים על זה כמתחת לשפה, כמו סוג נמוך יותר של ידע. אבל אם הנקודה שלהם היא שהדבר הידוע, המושכל, השכל, מה שזה לא יהיה שאנחנו יודעים כשאנחנו יודעים משהו, אינו זהה למילים שבהן אנחנו מתארים אותו, שבמקרה כזה זה יצטרך להיות נכון גם שאמירתו בשפה אחרת תעני משהו שונה, מה שאנחנו לא חושבים, אז זה אומר שזה משהו לגבי כל דבר.

כי כל מה שידוע חייב להיות מעבר למילים, נכון? זה לא כמו, החוויה הזאת הייתה מעבר למילים. לא, כל דבר שאי פעם הבנת היה מעבר למילים. הבנה היא התרגול של הבחנה בדברים שהם מעבר למילים ואז, אני מניח, העמדתם איכשהו במילים. זה מה שהבנה אומרת.

ואין באמת שום הבדל בין סוג הפילוסופיה הזה לבין כל דבר שאנשים קוראים לו מיסטיקה במובן הזה. ואם מיסטיקה היא כמו לעמוד מול המציאות עצמה, שהיא המציאות שהיא הדבר שאנחנו אז מדברים עליו, נראה שזה מה שזה צריך להיות לכל סוג של מחשבה, למחשבה על כל דבר, או כל דבר שניתן לחשוב עליו. אולי לא כל דבר ניתן למחשבה, אולי לא כל דבר מושכל, אבל לכל דבר, כל דבר שניתן לחשוב עליו, זה צריך להיות המצב.

תלמיד: האם זה נכון? זה יצטרך להיות המצב שאפשר להתעמת איתו טרום-שפה?

הדילמה: מה המילים עושות?

מרצה: כן, ובכן זו השאלה. כלומר, שוב, אני חושב שיש כאן שאלה. האם אנחנו אומרים שחייב להיות רגע של התעמתות טרום-לשונית, הוויה, או איזה מילים שנקרא לזה? או, במקרה כזה, אז יש לנו את השאלה, אז מה המילים בכלל עושות? מה המילים עושות? למה אנחנו מנסים להעמיד דברים במילים כל הזמן? למה אנחנו לא פשוט מסתובבים ובוהים בעולם והולכים, ונראה להיות, וכמובן, יש אנשים שחושבים כך, כמו, תפסיקו להעמיד דברים בשפה, מכיוון שזה נכון, וגם זה נראה שגוי, כן, גם זה נראה שגוי, כי נראה שזה נכון מאוד באופן ברור שהמילים שאנחנו משתמשים בהן כן קשורות לגילוי הדבר ואולי להראות אותם לנו טוב יותר, להפוך אותם קרובים יותר אלינו, להפוך אותם ברורים יותר לנו.

תלמיד: אני חושב שגם אולי משהו ששמתי לב אליו הוא שהרבה אנשים רוצים לקרוא למשהו בלתי ניתן לתיאור כי כל שפה קונבנציונלית רגילה תתקשה מאוד להשתמש בכמות קטנה של מילים כדי להסביר את זה. אולי אתה פשוט צריך הרבה מילים.

מרצה: כן, אנחנו יודעים, נכון.

השפה כהפשטה

תלמיד: אז אני חושב, לדעתי, המטרה של השפה חייבת להיות לעשות מידה מסוימת של הפשטה של מה שנחשב. ועם כל הפשטה, משהו נשאר לא מופשט. אז אני חושב שיש את החלק החלקי הזה שבו אנחנו יכולים לומר, אוקיי, אני רואה את זה מולי. אם אני אקרא לזה בקבוק, יהיו לזה כמה קונוטציות אולי שהן לא נכונות לגביו. זה לא ממש בקבוק. זה בקבוק שתייה

או משהו שכנראה ידרוש יותר ביטוי ואולי לעולם לא נוכל לכלול באופן מלא מה זה עם מילים. באמת? אני אולי לא אוכל למצות את מה שמולי עם שפה, אבל זה לא אומר ששפה לא יכולה לתאר היבטים שלו או לא יכולה לתאר תכונות.

מרצה: ובכן, מה שאני מנסה לומר הוא שזה אפילו יותר גרוע מזה, כי הכל חייב תמיד להיות מעבר למילים. וברור שאנחנו כן משתמשים במילים, ולא רק שאנחנו משתמשים במילים, אנחנו גם חושבים, כלומר, אנחנו חווים את העובדה...

תלמיד: אני חושב שזה יותר גרוע לחשוב על זה כחלק מהקהילה הגדולה יותר של דברים שדומים לו. האם זה הכל?

מרצה: כי הייתי אומר שהייתי אומר שההבחנה בדברים עצמה לפחות נעזרת במילים.

דוגמת הירח: שמות פרטיים כשפה ראשונית

מרצה: אז אפילו הירח, אפילו הירח, כל עוד אין לו שם פרטי ושמות פרטיים הם דבר אחד חשוב מאוד שאנחנו עושים, אחד מאלה, אולי כמו המקרה העיקרי של שפה, מתן שמות לדברים, נכון? כי סוג אחר, כמו תיאורים ופעלים הם קצת שונים, אבל רק השם הפרטי הוא דבר.

להסתכל על הירח מבלי לדעת שהוא נקרא הירח, לא כמו הסיפור ההוא של אורסולה לה גווין שבו זה כמו הדבר המבריק-ות והגבוה-ות, כי הייתה חברה שהוציאה מחוץ לחוק שמות פרטיים כי הכל בתנועה והם לא קיימים. אם היית מסתכל על הירח בדרך הזאת, לא היית רואה את הירח, במילים אחרות, הירח האמיתי. לפחות זו ההנחה של האנשים שכן מאמינים בשמות פרטיים, מדברים על להיות על משהו, מהות שקיימת.

אז אתה אומר, כשהסתכלת על הירח, כמו כשאיזה אדם קדמון, אדם דמיוני, טרום-שפה, אתם יודעים, לפני המהפכה הלשונית לפני 100,000 שנה או מתי שזה היה, הסתכל על הירח, הוא לא ראה את הירח. ברור, הירח ראה אותו, נכון? כלומר, הירח היה שם, שום דבר לא השתנה במציאות, או אולי היה לו מסלול מעט שונה או משהו, אבל שום דבר לא השתנה במציאות. אבל הוא לא ראה את הירח. הדבר האמיתי הזה שאנחנו קוראים לו הירח הוצג לנו על ידי מתן שם לו ואמירת ירח, או איך שקראו לזה לפני כן.

תלמיד: להבדיל אותו מדברים לבנים וגבוהים אחרים.

מתן שם הופך דברים לניתנים למעקב ולהבנה

מרצה: כן, זה מובחן, זה הופך לניתן למעקב, זה הופך למושכל, נכון? אנחנו יכולים עכשיו להבין, אנחנו יכולים עכשיו לשאול את השאלה, אוקיי, מה זה הירח? איך הירח עובד? מה גורם לו להיות כמו שהוא? כל מיני הבנות שיש לנו על הירח ש, אבל שוב, ההבנות האלה יהיו כמו תכונות, אבל פשוט...

תלמיד: כי אפילו העמידה לפני הדבר שאנחנו קוראים לו הירח נראה שנעזרה בכך שיש מילה בשבילו. כמו אם אני מצביע ואני עושה ככה.

מרצה: זה שוב שם את השפה לפני החשיבה או לפני התפיסה כאמצעי של הטמעת המידע.

תלמיד: נכון, מבלי לומר שהשפה היא כל מה שיש. כמו כשאנחנו מדברים על הירח, אנחנו רק מדברים על המילה הזאת ירח ולא על הדבר בשמיים.

מרצה: אבל אומרים שנראה שמילים מספרות לנו על דברים בשמיים. כלומר, זה התיאור הרגיל של מה שמילים הן. הן על דברים, מה שאומר, כן, דברים הם לפני מילים, אבל המילים מראות לנו את הדברים. הן לא יוצרות איזה דבר חדש. הן מראות לנו את הדבר.

סוקרטס והחיפוש אחר המילים הנכונות

מרצה: ולכן, אפשר לומר שהפילוסופים כמו סוקרטס הסתובבו וניסו למצוא את המשפט הנכון שמתאר דבר, בדרך כלל משהו מעורפל כמו הטוב או האתיקה או החיים הטובים, מנסה לראות את הדבר. הוא לא מנסה, אנשים לפעמים מאשימים את סוקרטס בהרס של הכל כי כולם ידעו מה הכל היה לפני שהתחלת לשאול אותנו את השאלות ועכשיו אנחנו לא יודעים כלום כי אמרת לנו שהאינטליגנציה הלשונית הזאת, כמו מילה, מילולית היא הדבר החשוב ביותר ואולי היא לא.

אבל אני חושב שלפחות מה שהוא חשב הוא שיש לדברים את המילים הנכונות, במילים אחרות, אנחנו יכולים להתווכח על זה, נכון? זה הירח. לא, ובכן, זה לא הירח. זה רק כוכב לכת. יש לנו, כמו, האם פלוטו הוא כוכב לכת? זה ויכוח אמיתי בתיאוריה הזאת. כמו, כוכב לכת הוא סוג כזה של דבר. ואנחנו יכולים לנהל ויכוח אמיתי. האם זה כוכב לכת או שזה איזה אסטרואיד? האם זה ירח או שזה, אני לא יודע, מה זה עוד משהו שהיית קורא לזה?

תלמיד: אסטרואיד.

מרצה: כן, או שזה פשוט סלע, סלע מבריק בשמיים? אלה שני דברים שונים. ויש תשובה אמיתית לשאלה הזאת, ומתן שם פרטי ירח כבר במידה מסוימת עונה על חלק מהשאלה הזאת. כמו, זה פשוט שם ירח, נכון? זה לא עוד דבר מבריק אחד.

תלמיד: נכון, אבל אני חושב שזה חוזר לשיחה שהייתה לנו על מילים.

מרצה: כן, העובדה שיש להן היסטוריה מסוימת או משפחה מסוימת של אסוציאציה או מסוים...

תלמיד: נכון, אבל זה לפני זה. זה מנסה לבודד לפני זה. אפילו כשאנחנו קוראים למשהו ירח, אנחנו מתייחסים לוויכוח מסוים קודם או דיון קודם שהתקיים על הדבר הלבן הגבוה הזה שהמשיך להופיע בשמיים כל לילה.

מרצה: נכון, אבל אז אני אומר כמו כשפעם אתה מתחיל לדבר על תרבות ואסוציאציה אתה הרבה, כמו אתה מדבר על משהו הרבה יותר מסובך ממה שאני מנסה לדבר עליו עכשיו או שאמרת לי לדבר עליו. זה, זה במובן מסוים מה שאני חושב שהשאלה המעניינת היא, באיזה נקודה המעבר הופך להיות, נכון, אתם יודעים, אז זה, זו השאלה הנכונה.

מתן שמות במקרא כמקרה הפרדיגמטי

מרצה: כמו שאנחנו חושבים שמתן שמות לדברים, כמו ה, כמו שנאמר בבראשית, נכון? אלוהים קרא לשמיים שמיים או משהו, לרקיע שמים, אני לא יודע איך בדיוק תרגמתי את זה. בכל מקרה, כן, הרקיע, הדבר המפושט, הוא קרא שמיים, משהו כזה, נכון? לא, זה ממש מה שזה היה אמור לומר. רקיע זה לא שם פרטי. זה כמו ההתפשטות, וזה נקרא שמים.

תלמיד: נכון, הוא קרא לשפע המים ים.

מרצה: כן, בדיוק. וזה נתן לנו...

המציאות של השפה המושגית ושאלת השפה הקדושה

השפה האוניברסלית של המושגים מול שפות פרטיקולריות

סיכום: מילים עושות עבודה קוגניטיבית אמיתית

מרצה: אז המהות הייתה שם לפני המילה, אבל אנחנו לא באמת רואים אותה. אין כמו ראייה גולמית שלפני מילים, או לפחות לא טובה במיוחד. אני מניח שיש אולי איזו שאלה שלפני זה. הקיום של הדבר חייב להיות לפני המילים, אבל ההבנה היא במילים, וזה חייב להיות כמו שלב אמיתי, כמו דבר אמיתי. אז מסתבר שמילים הן דברים אמיתיים, הן לא סתם מצביעים, לפחות בתהליך ההבנה, כי תהליך ההבנה מתווך על ידי קריאת שמות לדברים.

במילים אחרות, עכשיו, כשאנחנו אומרים שמות, אנחנו לא מתכוונים לשם היווני, העברי, האנגלי, הספרדי. אני מתכוון למתן השם, ההגדרה מאחורי השם, נכון, הרעיון של השם. אבל זה יהיה דבר אמיתי, נכון? אז אני מניח, ואולי זה פשוט לוחץ על זה קצת יותר מדי אבל מה שאנחנו אומרים כאן הוא שיש שפה אוניברסלית של תפיסה גם אם היא משתמשת ב—נקרא לזה המילה הפרטיקולרית, נכון?

תלמיד: טוב מאוד.

לוחצים על השאלה רמה אחת נוספת: האם שפות ספציפיות חשובות?

מרצה: אז עכשיו אנחנו צריכים לשאול את השאלה הזאת. אז עכשיו אנחנו יכולים לשאול את זה ברמה שלישית של אותה שאלה ולומר, אוקיי, אז אתה

אומר לי שה—נכון, בואו נקרא לזה המילה ירח, אתה יכול באותה מידה לקרוא לזה צורת הירח בכל מקרה—עושה עבודה אמיתית כאן, נכון? מספר לנו שיש ירח ומה הירח הזה שיש הוא. ועכשיו אתה שואל אותי שאלה, אוקיי, והגעת לשם על ידי הראיה לי ש, אתם יודעים, אנחנו תמיד מסתובבים ונותנים שמות לדברים ומגדירים דברים וזה לא—יש דבר אמיתי שאנחנו מגדירים אבל זה לא מיותר, העבודה הזאת כמו שאנחנו עושים כדי להבין את הדברים יותר ברור ויותר טוב, והם הופכים יותר נוכחים לנו על ידי הבנתם.

עכשיו אתה יכול לומר, אוקיי, אז למה אנחנו לא יכולים לשאול את אותה שאלה צעד אחד נוסף ולומר, ובכן, מכיוון שאף בן אדם לא מדבר אוניברסלית, כולם מדברים אנגלית או משהו-ית, ולא לכל השפות יש ית מסיבה כלשהי. בכל מקרה, אז לא היית אומר שזה חשוב לתת שם לירח באנגלית או בספרדית או באיטלקית. אה, סליחה, גם לא עובד. בכל מקרה, כדי להבין מה זה הירח ובכך לשים את השפה האנגלית לגמרי ברמה של הצורה, נכון?

מבחן התרגום: מה קורה כשאנחנו מתרגמים?

מרצה: ואז אתה ברור מגיע לשאלה הזאת של תרגומים. ואתה אומר, ובכן, כן, זה נשמע בסדר, בואו נגיד. בואו נעקוב אחרי זה. ואז אתה אומר, אוקיי, אבל אז כשאני מתרגם את האנגלית לספרדית, האם זה מפסיק להיות הירח? האם אנחנו רואים ירח שונה בספרדית מאשר באנגלית? ואתה אומר, כנראה שלא. שוב, בהנחה שהתרגום טוב. אז אז מסתבר שהאנגלית לא עשתה כלום. אנגלית היא לא הדבר האמיתי. אין באמת שפות שונות. יש רק שפה אחת, שכל השפות מקרבות אליה.

אז ברמה של ההבחנה בין שפות, אנחנו חוזרים לתיאוריה המוקדמת יותר, הנאיבית יותר שאומרת ששפות פשוט ממתינות לנקודה במשהו. או במילים אחרות, אנחנו מניחים סוג של שפה אוניברסלית שנקראת המושגים, הבנות של דברים, שוב, אפשר לומר צורות אם אתה רוצה, שהיא שפה אוניברסלית, שהיא, כן, היא נאמרת בדרך מקרית, כמו בדרך אקראית, על ידי מילים שאנחנו משתמשים בהן בכל שפה, אבל כל מי שמשתמש במילים בשפה הזאת, אף אחד לא באמת חושב שזה המילים בשפה שהם משתמשים בה, למרות שאנחנו כן חושבים שהמילים שהיו, המילים המושגיות, הן אמיתיות. האם זה עובד?

שיטת המסירה מול הדבר הידוע

הרהור תלמיד: העברה וידע ישיר

תלמיד: נכון, זה מצחיק כי אני תמיד חושב על כמו, במיוחד עכשיו עם שאלות אפיסטמולוגיה עם חישוב ודברים כאלה. ויש, אני חושב, מה שאולי מעניין בשפה, או אני חושב, ובכן, לפחות השיחה הזאת גורמת לי להבין על שפה היא, כן, הדרך שבה זה נודע והדרך שבה זה נודע לאדם בדרך של תפיסה והדרך שבה זה נודע לאחרים דרך הוראה ושיתוף של ידע ודברים שידועים היא ששיטת המסירה תמיד הולכת להיות מידה מסוימת של מקרה או תכונה של התייחסות ספציפית מסוימת ותרבות ורגיסטר, אבל היא עדיין מאפשרת לדבר להיוודע באופן ישיר. זה חוזר לכמו הפרדוקס של סוקרטס עם המילדת שבו אנחנו באים לדעת את הרעיון דרך אולי כמו העברה שבסופו של דבר הופכת למיותרת.

הכרה בחוסר משמעות חלקית ללא ניהיליזם מוחלט

שפה, מושגים ובעיית מסגרות תקפות מרובות

האתגר: מושגים נכונים מרובים

מרצה: אולי, כן, אולי. אולי יש מידה מסוימת של שרירותיות או כמו חוסר משמעות בדרך שבה אנחנו מגיעים לדברים, שהכרה במידה של חוסר משמעות לא מחייבת אותי לטעון שהכל חסר משמעות, שזה שוב משהו שאנשים נראה שחושבים, כי אנשים מאוד גרועים בחשיבה. כאילו כן, רגע, אם השפה הספציפית שאנחנו מדברים עליה לא אמיתית, אז שום דבר לא אמיתי. לא, לא, הדבר אמיתי, רק המילים שהם משתמשים בהן לא אמיתיות. המילים אמיתיות במובן, שוב, במובן האוניברסלי של מילים אמיתיות, לא במובן המאוד מאוד פרטיקולרי של מילים. ואז אתה אומר, כן, הרמה הזו לא חשובה. זה חשוב מבחינה מעשית כי אין אחרים, אין דרך לדבר בלי לדבר שפה ספציפית.

הבנת שפה פירושה היכולת לתרגם אותה

מרצה: אבל אני חושב שהנקודה, כמו שאחד היה אומר משהו כזה. הנקודה של הבנת שפה היא להגיע לדבר שהשפה עוסקת בו, שזה לא הירח לגמרי בראש ההיררכיה הזו, אלא זה, הצורה של הירח, אלא המושג של הירח. וכולם מסכימים שהבנת שפה בעצם פירושה היכולת לתרגם אותה, בהנחה שאתה יודע שתי שפות. אף אחד לא היה אומר, טוב, אני מבין את זה, אבל אני לא יכול לתרגם את זה. אני חושב שזה בדרך כלל אומר שלא ידעת את אחת השפות או שאתה לא באמת מבין את זה. זה הגיוני?

לצערנו, יש לנו הרבה אנשים שטוענים שלא מדברים שתי שפות, אבל לא יכולים בעצם לתרגם הרבה דברים שהם מחשיבים חשובים משפה אחת לאחרת. זה מה שדיברנו עליו בשבוע שעבר. ושוב, אם אתה אומר, בסדר, כי אני חי בחצי מהחיים שלי, אני לא מדבר שום שפה לגמרי, זה בסדר. אבל אם אתה הופך את זה לטענה אמיתית ואתה אומר, טוב, זה מושג שקיים רק בשפה ההיא, זה, אני חושב, לא הגיוני. או לפחות, זה הטיעון בשלב הזה.

יישום: קדושת השפה (לשון הקודש)

השאלה: מה שפה מסוימת יכולה להכיל באופן ייחודי?

מרצה: כאילו, יש לך שאלה חשובה כאן, שהיא, האם זה הגיוני? כלומר, כמה חשוב לשמר שפות ספציפיות, אפילו עבור האנשים שנושאים את השפה הזו? האם זה משנה משהו? מה שפה מסוימת יכולה להכיל? כלומר, אם אנחנו מדברים על, נגיד, המושג של מילים קדושות ושמות קדושים והדברים האלה, עד כמה זה באמת אפשרי עם מה ששפה היא בעצם? מה אנחנו מתכוונים כשאנחנו אומרים שיש לשון הקודש או משהו כזה? האם זה מתייחס למשהו? אם זה רק קונבנציה להבנת הצורה של דברים.

עמדת הרמב"ם: הקדושה היא במסר, לא באמצעי

מרצה: נכון, אז תשובה אחת תהיה לומר שהקודש אינו ברמה של המילים, אלא ברמה של הדברים, המילים, המושגים. כלומר, המושגים במובן, נגיד שאנחנו מדברים על מילים שאולי מתייחסות לדברים, אבל עם טיעונים מסוימים שכבר כלולים בזה. זה יהיה שלב נוסף להוסיף לזה, נכון? אבל השלב הראשון יהיה לומר, שוב, משהו כמו, מישהו כמו הרמב"ם היה אומר, לשון הקודש קדושה כי, טוב, הוא אומר, כי אין בה מילים רעות, בסדר?

עכשיו, האם מישהו לא יכול פשוט להוסיף מילים רעות או משהו כזה? כן, אבל זה, אז יש לו הבנה הגדרתית של מה זו קדושת שפה, לא הבנה עובדתית. הוא לא באמת חיפש במילון ומצא שאין בה את המילים האלה, או סוג של כן, אבל כמובן שהוא מבין שזה, אתה יודע, שפות אינן מערכות סגורות. אתה תמיד יכול להוסיף מילה ואז זה לא יהיה לשון הקודש יותר, נכון? אז מה שהוא מנסה להגיע אליו זה שהקדושה טמונה במסר, לא בצורה. בצורה, לא בביטוי הפרטיקולרי שלה.

לשון הקודש יכולה תיאורטית להתקיים ביוונית

מרצה: אז לשון הקודש אינה קדושה במובן של שימוש באותיות עבריות ספציפיות אלה. במילים אחרות, יכולה להיות לך לשון הקודש ביוונית. ואם אתה מבין משהו על מה שקורה, זו תהיה לשון הקודש.

השקפה תנאית מוקדמת: תורה בכל השפות

מרצה: וזה בהחלט נראה שזה מה שהרבה תנאים מוקדמים חשבו, שהתורה ביוונית קדושה בדיוק כמו התורה בעברית.

תלמיד: האם זה צריך להיות רב יאסין?

מרצה: לא, התנאים והמשנה, מי שזה לא יהיה. רב יאסין הוא זה שאומר שאתה יכול לתרגם את זה רק ליוונית עכשיו? לא, רבן שמעון גמליאל. כן, רבן שמעון גמליאל אמר רק יוונית, אבל הוא כבר מגביל את ההבנה הקודמת שהתורה ניתנה בכל השפות. דיברנו על זה בזמנים שונים. דברים כאלה.

ההנחה המכרעת: שום דבר מהותי לא הולך לאיבוד בתרגום

מרצה: ועכשיו, אני חייב להבהיר את זה מאוד. מה שזה נראה מניח הוא שאין שום דבר חסר בתרגומים האלה. אחרים כמובן שהם יודעים ש—

שפה, מושגים ובעיית מסגרות תקפות מרובות

האתגר: מושגים נכונים מרובים

מרצה: אתה לא מאבד כלום. זו המחשבה. יכולה להיות מחשבה נגדית לזה, שאומרת, טוב, כן, אבל ברגע שאמרת לי שיש את הרמה הזו של מושגים שבהכרח חיה דרך שפה, עכשיו אתה יכול לראות שיכולות להיות גרסאות מרובות, ואולי אפילו גרסאות נכונות מרובות, במובן מסוים, של המושגים. וחלק מהן יכולות להיות טובות יותר מאחרות.

אז שוב, כדי לחזור לדיון האסטרונומיה שלי, יש תיאור מסורתי של שבעה כוכבי לכת, ויש לזה הגדרה מסוימת, ואנשים אוהבים לומר, הו, התגלה שאין שבעה כוכבי לכת, הארץ והשמש אינם כוכב לכת, והארץ היא כוכב לכת, ויש גם עוד שגילינו, וכל זה, אבל במובן מסוים, זה לא התגלה. ההגדרה השתנתה.

בסדר, אני לא נכנס לדיון הזה ישירות עכשיו, אבל שבעת כוכבי הלכת הקלאסיים הם ממש הדברים שאתה מסתכל למעלה בשמיים ורואה זיזים כל לילה. שום דבר בזה לא השתנה. אנחנו עדיין לא יכולים לראות שום דבר אחר זז בשמיים. אנחנו יכולים לעשות כמה חישובים מפוצצים ולגלות שיש את כוכב הלכת הזה שנקרא אורנוס איפשהו וכן הלאה, אבל אף אחד מעולם לא ראה אותו זז או אפילו ראה אותו בעין בלתי מזוינת. בדרך כלל, אולי אתה יכול סוג של לראות אותו, אבל אתה לא באמת יכול לראות אותו זז וכן הלאה.

אז, ההגדרה הקלאסית עדיין נכונה למה שהיא הייתה עליו, נכון? אנשים יכולים לטעון שזו הגדרה גרועה. זה יהיה טיעון הוגן. אתה אומר, טוב, כשאתה אומר שאלה שבעת הדברים הנעים בשמיים, שבעת כוכבי הלכת, אתה אומר שהם נעים, ומתברר שזה אנחנו שנעים, לא השמש, כי יש לנו הוכחות לזה וטיעונים לזה. אז אז המושג שלך שגוי, לא המציאות, שום דבר לא השתנה במציאות. הדבר הבסיסי שאנחנו מדברים עליו לא השתנה, או ההבנה שלנו לגביו גם לא השתנתה. אבל המושגיות שלנו לגביו השתנתה, ועכשיו אנחנו לא רואים יותר שבעה כוכבי לכת מקיפים אותנו. כלומר, אנחנו ממש רואים אותם, אבל אנחנו לא מבינים אותם בדרך הזו.

ויכולים להיות טיעונים הלוך ושוב על זה. האם זה נכון? האם זה לא נכון? לאילו ערכים של נכון? האם זה נכון או לא נכון? אז אלה יכולות להיות שאלות שונות.

המשמעות של שמות: כוכבי לכת כישויות אלוהיות

אם אתה רואה את זה כשפה, ושפות יכולות לקודד דברים כאלה, כמו זה כוכב לכת, אנחנו קוראים לזה כך וכך. או במובן עתיק יותר, אנחנו קוראים לזה ונוס, שהיא אלה. אנחנו קוראים לזה אפרודיטה או ונוס, ממש, נכון? אנחנו קוראים לזה מאדים, שהוא אל אחר, וכן הלאה. ואז אתה אומר, לא, אנחנו לא קוראים לזה מאדים. אנחנו קוראים לזה משהו אחר. בעצם, אנחנו עדיין קוראים לזה בשם של האל. אבל, ובאופן מוזר, אף אחד מעולם לא היה לו בעיה עם זה, בהקשר המונותאיסטי. אני לא יודע למה. יש אפילו ניסיון, כמו השם העברי הוא מאדים, זה גם סתם תרגום של מאדים.

אז בכל מקרה, אני לא יודע למה זה, שוב, אני לא יודע, אולי יש אמיתי, זה אולי מקודד הבנה מסוימת של מה זה כוכב לכת, ואתה אומר, טוב, כמובן, המילה היא רק הצבעה, כן, זו לא רק הצבעה לנקודה ההיא שאתה רואה מאירה בשמיים. זה מצביע על הבנה של מה הדבר הזה. עכשיו, ההבנה הזו יכולה להיות נכונה או שגויה. או שהיא יכולה אפילו לא להיות שגויה, כי רוב ההבנות האלה קשה לומר שהן שגויות. זה יכול להיות טוב יותר או גרוע יותר, או שלם יותר ופחות שלם.

ואז אתה אומר, אל תפסיק, למשל, אל תפסיק לקרוא לכוכבי הלכת בשמות האלה של דברים אלוהיים. יש משהו מאוד חשוב בעובדה שאנחנו קוראים להם בדרך הזו. ואם אתה פשוט תתחיל לקרוא להם משהו אחר, אתה הולך לאבד את זה או בעצם כנראה באנגלית כבר איבדת את זה כי אף אחד לא באמת יודע שונוס היא אלה או משהו. זה לא באמת אומר כלום לרוב האנשים. זה כנראה למה ליהודים אין שום בעיה לומר את זה. אבל, אתה יודע, בסדר, אז זה הצד השני של הטיעון הזה.

"זה רק סמנטיקה" — למה הדחייה הזו בדרך כלל שגויה

כמו כשאנשים מתווכחים והם אומרים, הו, זה מסתכם בסמנטיקה, המטרה אז היא לעבור מעבר לסמנטי אל ה... נכון, סמנטיקה, רוב הזמן כשאנשים אומרים שזה מסתכם בסמנטיקה, הם טועים. רוב הזמן יש ויכוח אמיתי ואנשים לא מבינים שמילים מדברות על דברים. זה ברור איזושהי אסוציאציה שאתה לא נוח איתה או איזושהי מסקנה קבורה. למרות שזה לא נכון שזו שאלה סמנטית.

פלוטו הוא כוכב לכת. יש משהו שנקרא כוכב לכת, ואנחנו צריכים להחליט מה זה אומר באמת. זה אולי פחות משאלה רלוונטית מאוד לחייהם של רוב האנשים, אבל זו שאלה אמיתית. זה לא סמנטיקה. זה לא כאילו שאנחנו לא יכולים לשנות את השם.

תלמיד: נכון, כשאתה אומר שזה קונבנציונלי, זה לא אומר שזה לא מכיל את ההנחות שלנו. אנחנו לא יכולים לפתור את זה.

מרצה: אז זה ההבדל. אם נשנה את השם של פלוטו לפלאטו, סליחה, או מה שלא יהיה, זו תהיה סמנטיקה, כי ורד יהיה ורד בכל שם אחר. אבל אם אנחנו אומרים שזה לא כוכב לכת, אז זו לא שאלה של שם, זה מושג.

תלמיד: אני חושב שזה במיוחד המקרה עם מונחי סיווג. אז אם אתה אומר שבננה היא לא פרי...

מרצה: נכון.

סיווג ומבנה אמיתי

סיווג הוא הדבר הקלאסי בזה, וסיווג מנסה להגיע, שוב, אם אתה אדם נורמלי שמאמין באוניברסליות, אם אתה מוזר שחושב שהכל קונבנציה וכן הלאה. אבל כל עוד אתה מניח שיש איזושהי משמעות לעובדה שחלק מהדברים הם פירות וחלק מהדברים הם ירקות, נכון? ויש, כי זה רק מקודד, המילה הזו היא כמובן רק מילה, אבל היא מקודדת, כמו שיש דרכים שונות שבהן הם גדלים ודברים שונים שמשפיעים עליהם ושונה, אתה יודע, אבולוציה, אם אתה אומר את זה, או מה שלא יהיה.

אז יש הבדל אמיתי וזו שאלה אמיתית. וזה לא משתנה בכלל אם אתה אומר את זה באנגלית או בספרדית, או אם אתה קורא לזה מילה אחרת, אבל זה כן משתנה אם אתה קורא לזה חלק מהמילים עושות הבדל. מילים שמראות מושגים. ואתה יכול לומר...

תלמיד: טיעונים ומסקנות לטיעונים האלה. זה מה שאנחנו מתכוונים במושגים.

מרצה: אני עדיין לא בטוח לגבי טיעונים. כי טיעונים קשורים אפילו יותר באופן טריוויאלי למילים מאשר מושגים.

תלמיד: הו, כשאנחנו אומרים אלוהים, אל גדול, זה מכיל טיעונים מסוימים, כלומר שיש רק אלוהים אחד, לא שניים.

מרצה: כן, זה נכון, בדיוק.

הבעיה של "אלוהים" — אי-בהירות מושגית בין מסורות

חבר שלי אנטוניו ממשיך על זה, שאיך כשאנחנו מתרגמים את האלים הפגאניים או הפוליתאיסטיים עם המילה אלוהים זה מאוד מבלבל כי הם לא מהסוג של דבר שמונותאיסטים מאמינים שהאלוהים הוא וזו הסיבה שלא ברור לאף אחד מה הוויכוח בין המונותאיסטים והפגאנים בכלל כי כמו כי המאוחרים כמובן שאנשים עושים את זה נכון והם אומרים טוב מה שאתה קורא אל הוא באמת מלאך בסדר אז האל הגדול באות גדולה בתרבות המערבית מתייחס לאל גם בלי מתווכים בדרך כלל אולי בסדר אז אז יש סתירה כן אבל בכל מקרה אז אז גם אין מלאכים ואתה לא צריך לומר מלך ניסרך אבל כמובן שיש מלאכים.

בכל מקרה, אני חושב שזו הסיבה שאנשים לפעמים מוצאים את הרעיונות האריסטוטליים האלה מושכים.

תלמיד: כן, אני מבין כי זה מה שאנחנו חושבים כבר שהמילה אלוהים אומרת.

מרצה: וזה שוב אני לא חושב שזה טיעון כי זה לא אומר לך למה אתה צריך לחשוב את זה. טיעון הוא למה. יש מושג כמו שיש דרך של ארגון דברים שאומרת יש הכל ואז יש אלוהים, משהו כזה. יש מושגיות.

תלמיד: שפה טכנית אבל הייתי אומר היא התוצאה של זה אולי היא התוצאה של טיעון זה אולי היה אנשים מסתובבים מתווכחים על זה.

מרצה: אבל זה מה שאני, אני לא אומר שזה מכיל את הדיאלקטיקה כמו שאמרנו זה אולי מכיל את, זה מכיל את התוצאה של זה. זה מכיל את המושג שאומר יש דברים נבראים ויש אלוהים וזה הקטגוריות הבסיסיות שאנחנו צריכים לחשוב עליהן כשאנחנו חושבים על תיאולוגיה, שכמובן אף פוליתאיסט עתיק לא חשב על הקטגוריות האלה ואולי הרבה מונותאיסטים עתיקים גם לא.

הקושי בהעברת הבחנות מושגיות

וזה הדבר שכל כך קשה להעביר לאנשים, כי כשאתה אומר את זה, הם חושבים שאתה עושה את הנקודה הרלטיביסטית הקיצונית הזו, כמו, מה זה אלוהים בכלל? מה זה כלום בכלל? לא, אני רק אומר לך שאתה צריך להבין את האי-בהירות במילה אלוהים שיש, כמובן בתנ"ך, מלאכים נקראים אלוהים, זו הראיה, שבאנגלית יתורגם כאלוהים, אבל עכשיו זה תרגום גרוע כי אתה לא יכול לומר אלוהים, אז מה אתה אומר? אז אנחנו תקועים, נכון?

אבל בכל מקרה, אלה סוגי הבעיות שיש לנו, וזה המקום שבו אתה יכול לטעון שחלק מהשפות טובות יותר. כמו, אולי אם זה נכון שזה לא ראוי לאדם לחשוב על ישויות מתווכות או מה שלא יהיה, שאני מניח שחלק מהאנשים חושבים שזה מה שמונותאיזם אומר, אז זה נכון שאנחנו אומרים את המילה אלוהים ואנחנו לא אומרים, מה שלא יהיה, אנחנו כותבים את זה באות גדולה, וכל זה, כי זה מלמד אותך את הדרך הנכונה, ולחשוב, ולומר, כמו, סוג המילה אלוהים שאפילו מקבל רבים הוא הסוג הלא נכון של אלוהים לחשוב עליו, זה יהיה הטיעון, ולכן...

שפה, קונבנציה והטבע האוניברסלי של האמת: הרהורים מסכמים על מסגרות לשוניות ושיטה פילוסופית

דוגמת "אלוהים": שפה כמורה למחשבה נכונה

מרצה: אנחנו כותבים את זה באות גדולה וכל זה כי זה מלמד אותך את הדרך הנכונה ולחשוב ולומר, כמו, סוג המילה אלוהים שאפילו מקבל רבים הוא הסוג הלא נכון של אלוהים לחשוב עליו. לכן, לדבר בשפה הזו שבאמת אין לה רבים של אלוהים, כי אף אחד לא מבין מה זה אומר במסגרת המונותאיסטית, היא השפה הנכונה לדבר.

כמובן, תשים לב שזו לא שפה במובן של אנגלית או אידיש, כי אתה יכול לנהל את אותו דיון בעצם בכל שפה, כולל יוונית. יש תאו ותאו הוא כמו זה אחד. בכוונה, ובאופן שמסדר אותם כראוי.

תלמיד: כן, אבל שוב, הדיון הזה לא על שפה.

מרצה: נכון.

תלמיד: שפה במובן של אידיש ואנגלית. לכל השפות האלה יש את אותה שאלה. האם המילה אלים הגיונית בהן?

מרצה: אז זה עדיין לא טיעון לרמה מאוד פרטיקולרית של שפה. ואני די סקפטי עכשיו שיש טיעון כזה. אני באמת לא יודע.

חזרה לדיון של השבוע שעבר: קונבנציה כנקודת מוצא

המרצה: הדבר שעשינו בשבוע שעבר הוא חשוב. אבל זה עדיין לגמרי קונבנציונלי. זה עדיין אומר שמכיוון שאתה צריך להגיע למחשבות מהמקום שבו התחלת, אל תתחיל מיד מהמסקנות שכבר נותנות לך את השפה. אתה צריך להתחיל מאיך שאתה חושב בשפה שלך.

אבל אם יש לך, לפי זה, זה עדיין לא משנה אם נולדת במקום אחר לעשות את אותו הדבר בדיוק. זו רק שאלה של שאתה צריך לעשות את זה בדרך שלך בגלל שנולדת שם במקרה, על ידי מה שאחראי לנו בדרכים ספציפיות.

רכישת שפה ובגרות פילוסופית

תלמיד: אני חושב שזה גם מעניין כי הרבה מהדיון סביב שפה במיוחד בבלשנות עכשווית נראה שמסתובב סביב השאלה איך שפה נרכשת אבל לדעתי רכישת השפה תמיד פשוט הולכת להיות הקונבנציה כמו מה שהזכרת על בגרות פילוסופית הקונבנציות תמיד הולכות להיות ההטמעה של שפה תמיד צריכה להתחיל עם מימד קונבנציות גס מאוד ואז לעבוד את דרכה לעבר הגבוה יותר או המתקדם יותר מבחינה קונספטואלית.

המרצה: אבל אתה מתכוון כמו אפילו הדברים היותר בסיסיים כמו איך דקדוק עובד ודברים כאלה?

תלמיד: נכון, נכון. כן, במידה מסוימת, אני מניח. כנראה מחוץ לתחום מבין שאני זוחל מחוץ לתחום של...

המרצה: נכון, כי זה כמו, יש אובייקטים ופעולות בעולם. אנחנו קוראים להם פעלים ושמות עצם. האם זה דבר אמיתי? אף אחד לא יודע, נכון? האם זה מה ששפה מלמדת אותך? כן, בעצם כל השפות מלמדות אותך את זה, חוץ משפה תיאורטית של עבודה.

תלמיד: אני חושב שההשלכה לפחות מרומזת במידה מסוימת מ...

המרצה: כן, אין לי סבלנות, אני עייף עכשיו.

האוניברסליות של האמת ובעיית הידע

תלמיד: שההשלכה היא שכל הדברים הטובים נכונים לכולם אבל לא כולם יודעים כמו זה לא אומר שכולם יודעים את הדברים הטובים האם זה הגיוני.

המרצה: ובכן אני חושב שזה כנראה גם דיון גדול יותר של איך טעויות קורות בהבנה ומחלוקות?

תלמיד: כמו אם הכל הוא, כמו מה זה טעות או מחלוקת שהיא אפס סכום כשמדובר במהלך של הקשר לשפה?

המרצה: יש אנשים שטועים.

תלמיד: לא, כי זה יכול להיות שגוי בכל שפה, גם. אני מתכוון, מה הבעיה הגדולה?

טבע ומיקום הטעות

תלמיד: אולי אי ההבנה באה, באיזה שלב זה לא מובן? באיזה שלב הטעות נעשית? האם הטעות היא טעות בשפה קונבנציונלית? האם הטעות היא רק תפיסה שגויה של המציאות? ואם כן, מה מאפשר לתפיסה השגויה הזו להתרחש?

המרצה: אני מניח שנגלה בפעם אחרת. סמנטיקה ושפה, כן.

סיום

המרצה: אוקיי. זה הסיפור לעת עתה.

תלמיד: כן, עד הפעם הבאה.

המרצה: כן, אוקיי. האם זה הבהיר מה שעשינו בשבוע שעבר?

תלמיד: אז לא הבהרתי מהשבוע שעבר חלק מה, לפחות בשבילי, כמו שהבנתי שהייתי מקשיב לזה שוב.